

Pr. Ines Metsalu
Peakontrolör
I auditiosakond

Teie 14.07.2005 nr OS-2-7.1/05/1110

Meie 25.07.2005 nr. 2.1-3/6658-1

Maksu- ja Tolliameti raamatupidamiskorraldus ja tehingute seaduslikkus 2004. aastal.

Olles tutvunud Riigikontrolli poolt koostatud auditiga "Maksu- ja Tolliameti raamatupidamiskorraldus ja tehingute seaduslikkus 2004. aastal", on Maksu- ja Tolliametil (edaspidi MTA) heameel tõdeda, et võrreldes 2003. aastaga on maksuhalduri raamatupidamise korraldus Riigikontrolli hinnangul tunduvalt paranenud.

Käesolev vastuskiri käsitleb riigitulude arvestuse ja raamatupidamise korralduse ning tehingute seaduslikkuse kohta tehtud tähelepanekuid ja ettepanekuid. Vastuskiri järgib kontrolliaruandes kasutatud numeratsiooni ning kirja lõpus esitatakse mõned vormilised täpsustused MTA kui auditeeritud asutuse kohta esitatud andmetes.

Riigitulude arvestus ja raamatupidamise korraldus

1.1.1. Inventuuri tulemuste kajastamine

2004. aasta tulude aastainventuur toimus 31.12.2004 seisuga, kuid suurest klientide arvust tuleneva töömahu tõttu ei olnud võimalik jõuda inventuuri lõppaktis toodud tulemuste kajastamiseni inventeeritud perioodi raamatupidamise andmetes.

Et 2005 aasta aruanne valmiks nõutud tähtajal, on tulude aastainventuur plaanis läbi viia seisuga 30.11.2005.

Punktis 1.1.1. toodud kohustused ja nõuded kajastatakse 2005. aasta käivetes (MTA peadirektori käskkiri 19.05.2005 nr 204-p), sest riigi raamatupidamise üldeeskirjast tulenevalt ei olnud võimalik 2004. aasta saldoandmikus enam parandusi teha.

1.1.2. Maksukohustus kohalike omavalitsuste ees

Kohalikele omavalitsustele (edaspidi KOV) 2004. aasta eest edasikandmisele kuuluva tulumaksu kajastamine seisuga 31.12.2004 oleks olnud raskendatud, kuna vastavalt tulumaksuseadusele on füüsilise isiku tuludeklaratsioonide (FIDEK) esitamise tähtaeg 31.03.2005.a. Paberikandjal esitatud deklaratsioonide sisestamine süsteemi kestis kuni 20.04.2005.a ja seejärel tehti koondaruanded FIDEK'i kohta. Koondaruannete alusel selgusid KOV'idele täiendavad tulumaksu eraldamised 2004. aasta eest. Selle kohta tehti kanded 2005. aastal ja need andmed kajastuvad 2005. aasta saldoandmikus.

Arvestades füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitamise tähtaega, on MTA'l võimalik esitada andmed KOV'idele tulumaksu määramise ja edasikantavate maksude osas 30. aprilliks. Selleks kuupäevaks teeb MTA edaspidi vajalikud kanded eelmise majandusaasta saldoandmikku.

Tehingute seaduslikkus ja sisekontrollisüsteem

2.1.1. Maksunõuete lootusetuks tunnistamise kinnitamine

Selles küsimuses on eelkõige vajalik Rahandusministeeriumi seisukohavõtt, arvestades erinevaid võimalusi toimingute kuluefektiivseks läbiviimiseks.

2.1.2. Rahandusministri määruse ajakohastamine

Riigikontrolli poolt tehtud ettepaneku realiseerimisele peab kindlasti eelnema analüüs, mis tooks välja KOV-dele eraldatava tulumaksusummade muudatuse mõju st tulubaasi hinnanguline suurenemine või vähenemine KOV-de lõikes.

Infotehnoloogiliselt toob nimetatud muudatus esmahinnangul kaasa programmeerimistööd mahus 0,3-0,4 miljonit krooni poole aasta vältel. Lisaks sellele on arvestuse keerukamaks muutumise tõttu ülimalt tõenäoline programmide aeglustumine ning võimalike vigade arvu suurenemine.

MTA on nõus aktiivselt osalema detailsema analüüsi läbiviimisel.

Teil on

IT

2.1.3. Vaideotsuste sisestamine maksukohustuslaste registrisse

Vaideotsuste maksukohustuslaste registrisse (MKR) sisestamise viibimise näol on tegemist MTA töökorraldusliku probleemiga, mille lahendamisel täiendatakse vaidemenetlust üldisemalt käsitlevat juhendmaterjali.

2.1.4. Riigihangete seaduse järgimine

Koristusteenuse ostmine OÜ-lt Pesumati

Riigikontroll ei ole arvestanud, asjaoludega, et:

1. Maksuamet ja tema kohalikud asutused ja Tolliamet olid enne 01.01.2004.a iseseisvad juriidilised isikud, kes olid pädevad läbi viima riigihankeid ja sõlmima lepinguid, millega Maksu- ja Tolliamet kui õigusjärglane on seotud tänase päevani. Enne 01.01.2004.a sõlmitud lepingute lõpetamiseks puudub seadusest tulenev võimalus (alus).
2. Kehtiva riigihangete seaduse (RHS) järgi viiakse läbi hankemenetlus pärast jõusolevate lepingute lõppemist. RHS sisust tulenevalt ei ole Ostjal kohustust igakordsel RHS muutumisel uuesti läbi viia eelnevalt läbiviidud riigihanke pakkumismenetlust.

Juhime tähelepanu asjaolule, et Riigikontroll on ka ise leidnud, et enne 2004. aastat lepingute sõlmimisel OÜ-ga Pesumati lähtus MTA tollal kehtinud riigihangete seadusest ning ei ole seega hangete läbiviimisel riigihangete seadust rikkunud.

Lähtudes eeltoodust ei ole MTA rikkunud riigihangete teostamise head tava ja riigihangete seaduses sätestatud norme.

MTA kaalub tema valduses olevate kõigi objektide koristusteenuse ühtse riigihanke läbiviimist peale kehtivate hankelepingute lõppemist ja MTA struktuurimuudatuste lõpuleviimist (v.a. RKAS ja MTA vahel sõlmitud üürilepingute osas) tingimusel, et uue riigihanke korraldamine võimaldab rahaliste vahendite jätkuvalt säästlikku ja heaperemehelikku kasutamist.

Raamleping IT arendustööde teostamiseks

MTA ei saa täielikult nõustuda Riigikontrolli seisukohaga, et rikutud on riigihangete head tava ning et planeerimine riigihanke (nr. 005703) korraldamisel jättis soovida.

Raamlepingute eesmärgiks oli tagada IT arendusteks pikaajalised stabiilsed arenduspartnerid garanteerimaks infosüsteemide valmisolek liitumiseks Euroopa Liiduga. Riigihange ja sellest tulenevad lepingud olid üles ehitatud kindlatele, riigihanke läbi viimise hetkeks spetsifitseeritud

objektidele ning tunnihindadele tööde jaoks, mille spetsifitseerimine riigihanke läbiviimise hetkel ei olnud võimalik.

MTA täitis ülesande, saavutades valmiduse integreeruda Euroopa maksusüsteemiga tervikuna ja koheselt 01.05.04 – toimus integreerumine 11 Euroopa tollisüsteemiga (s.h. EU rahastatud nn. TARIC süsteem, projekti kogumaksumus 32,2 miljonit EEK) ja 1 maksusüsteemiga. Lisaks juurutati nimetatud perioodil raudtee elektrooniline transiidisüsteem ja käibemaksu automaatse tagastamise süsteem.

Ülalnimetatud süsteemide disaini ja teostuse mahtu ei olnud võimalik kindlaks määrata riigihanke pakkumisdokumentatsiooni koostamise ajal 2002 aasta lõpus kuna paljudes sisulistes lahendustes jõuti Euroopa Liidu tasandil kokkuleppeni alles 2003 ja 2004 aasta I kvartalis.

Raamlepingute punktid 1.4 ja 2.2 jätsid taolises pingelises ja ebamäärases olustikus ettenägelikult paindliku juriidilise võimaluse tööde sisu, ulatuse, ajakava ja maksumuse täpsustamiseks tööde teostamise käigus, lähtudes raamlepingu Lisas C toodud tunnihindadest.

Kuna sõlmitud raamlepingutes ei olnud sätestatud lepingumaksumust, ei ole MTA töid ostes ületanud lepingutes fikseeritud summasid.

Antud juhul seisnes MTA poolne rikkumine selles, et ei muudetud algselt riigihanke deklaratsioonis esitatud hankelingu maksumust.

Vormilised täpsustused

Kontrolliaruande peatükis “Andmed auditeeritud asutuse kohta” soovime täpsustada järgmisi andmeid:

- MTA ülesandeks põhimääruse kohaselt ei ole seadusandliku majandustegevuse kaitsmine vaid ühiskonna ja seadusliku majandustegevuse kaitsmine.
- MTA struktuuriüksusteks on MTA osakonnad ning piirkondlikud maksu- ja tollikeskused. Talitused on allstruktuuriüksused.
- MTA keskmine töötajate arv 2004. aastal oli 2227, mitte 2130.

Riigikontrolli aruande valmides asub MTA kavandama tegevusi 2004 aasta auditiaruandes määratletud puudujääkide likvideerimiseks.

Edasine konstruktiivne koostöö on olulise tähtsusega MTA strateegiliste eesmärkide saavutamisel maksude õiglase, kulutõhusa ja korrektse halduse osas.

Lugupidamisega,

Aivar Rehe
Peadirektor

Tamm 6967710